

บทคัดย่อ

จากการศึกษาพบว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวของโลกเริ่มมาตั้งแต่ 1 ล้านปีที่แล้ว โดยแบ่งออกเป็น 3 ยุค เริ่มตั้งแต่ยุคการอพยพย้ายถิ่นฐานของมนุษย์โบราณ ยุคของการสำรวจและค้นพบที่ยิ่งใหญ่ และยุคการท่องเที่ยวในปัจจุบัน การอพยพย้ายถิ่นฐานของมนุษย์ก่อให้เกิดการพัฒนาเส้นทางและพาหนะการเดินทาง การเดินทางสำรวจดินแดนทั่วโลกทำให้เกิดการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางและเครื่องช่วยเดินทาง การเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันอาศัยเทคโนโลยีที่ทันสมัยจัดเตรียมความสะดวกในการเดินทางให้กับนักท่องเที่ยวล้นหลาม

สถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบันมีผลกระทบมาจากเหตุการณ์เมื่อวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 ซึ่งทำให้เกิดการชะลอตัวในด้านการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวโลกในระยะหนึ่ง แต่องค์การท่องเที่ยวโลกยังคงคาดการณ์ว่าการท่องเที่ยวจะฟื้นตัวในระยะอันสั้นและคาดการณ์ว่าจากตัวเลขนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2543 ที่มีอยู่ 668 ล้านคน จะเพิ่มเป็น 1 พันล้านคนในปี พ.ศ. 2553 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, เอกสารการประชุม, 20-21 เมษายน 2544)

การพัฒนาการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการกระจายรายได้ประมาณ 444 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2540 และก่อให้เกิดการจ้างงาน 231 ล้านงานให้กับท้องถิ่นทั่วโลกในปี พ.ศ.2541 (Goeldner,C., Ritchie,B., and McIntosh,R., 2000:412-413) ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับบุคคล ครอบครัว สังคม เศรษฐกิจและการเมืองของท้องถิ่น ผลกระทบต่อบุคคลเกิดจากการเดินทางโดยคนๆ เดียวไปในสถานที่ที่ไม่คุ้นเคยแตกต่างจากท้องถิ่นของตนเอง ผลกระทบต่อครอบครัวเกิดจากประสบการณ์ความรู้ความรักความเข้าใจกันในครอบครัวที่ได้จากการเรียนรู้ร่วมกันในการเดินทาง ผลกระทบต่อสังคมเกิดจากสิ่งที่ตามมากับความเจริญของการท่องเที่ยวที่สามารถเปลี่ยนวิถีชีวิตของท้องถิ่น ผลกระทบต่อเศรษฐกิจเกิดจากรายรับที่ได้จากการท่องเที่ยวและการจ้างงานในภาคท่องเที่ยวของรัฐบาลและท้องถิ่น ผลกระทบด้านการเมืองเกิดจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางการเมืองการปกครองเพราะการขยายตัวของความเจริญในท้องถิ่นและประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ผลกระทบที่สำคัญทั้ง 5 ด้านเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดทิศทางและนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น

นโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาลชุดปัจจุบันเน้นไปในเรื่องของการพัฒนาภาคบริการและด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่นเดียวกับนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาที่เน้นไปในทิศทางเดียวกันกับรัฐบาล โดยมีกระทรวงมหาดไทยคอยกำกับดูแลการบริหารเมืองพัทยา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยช่วยส่งเสริมและประชาสัมพันธ์เมืองพัทยา ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาในปัจจุบันมีสาเหตุใหญ่มาจากการบริหารจัดการที่ไม่สามารถทำให้มีประสิทธิภาพ ไม่มีการจัดการปัญหา ขาดการวางแผนและประสานงานกันอย่างเป็นระบบ คัดค้านในเรื่องของอำนาจหน้าที่ทางกฎหมาย ขบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง การอาศัยช่องว่างทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ทำให้การจัดระเบียบสังคมทำได้ด้วยความยากลำบากเป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นแบบยั่งยืน ต้องอาศัยทั้งภาครัฐ ภาคประชาชนและภาคการเมืองร่วมกันพัฒนา ร่วมกันเรียนรู้และร่วมกันขจัดปัญหาต่างๆ ด้วยวิถีคิดเชิงยุทธศาสตร์สมัยใหม่และวิธียุติธรรมร่วมกันด้วยหลักธรรมทางพุทธศาสนา เช่น การใช้มัชฌิมาปฏิปทาเพื่อหลีกเลี่ยงการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือยึดถือความคิดตัวเองเป็นหลักในการแก้ปัญหาโดยพยายามเน้นการเดินสายกลางในการหาข้อยุติร่วมกันทั้ง 3 ฝ่าย เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในแบบยั่งยืนต่อไป